

Előfizetési árak:

postán vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre. 10.— kor.

Negyedévre 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területenként 8 fillér.
Nyitltér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Osztrák dolgok.

Debreczen, május 10.

(—s.) Az osztrák törvényhozás ismét összeült, de azért nincs senki, a ki valami tulzott reményeket vetne munkaképességébe és komolyságába.

A legtöbb, a mit ezuttal várni lehet tőle, hogy megválasztja a kvóta-deputációt, a többi aztán marad a régiben s intéződik a 14-ik szakasz segélyével.

Tulajdonképen az egész alkotmányosság ma már csak komédia odaát, a törvényhozást csakis a látszat kedvéért hívják össze. Ott az obstrukció már teljesen tönkretette a parlamentarizmust.

A nemzetiségi ellentétek Ausztriában kétségtelenül igen nagyok és nagy veszedelmeket rejtenek magukban, de az állapotok soha sem fajulhattak volna ennyire, ha létezett volna valami mód, a mely a technikai obstrukciót kizárja a parlamentarizmusból.

A technikai obstrukció esődje és végveszedelme a parlamentarizmusnak, különösen olyan parlamentben, hol a pártokat nemcsak politikai, de faji és nemzetiségi ellentétek is elválasztják.

Minő szerencse reánk nézve, hogy törvényhozásunk egységesen magyar, mert ha nem az lett volna, úgy Széll Kálmán meg nem csi-

nálhatja paktumát az obstrukció ellen vagy pedig olyan árat kénytelen a békéért adni, mely az ország legfontosabb érdekeibe ütközik és a széthuzást még jobban elmérgesíti.

Igy voltak például épen Ausztriában a nyelvrendeletek visszavonásával s épen azért képtelenség arról beszélni, hogy jövőre nálunk is legyenek nemzetiségi frakciók az országgyűlésen, mert akkor magyar szempontból sokkal okosabb és üdvösebb lenne még a teljes abszolutizmus is.

De hát erről minálunk szó sincs és nem lehet, ettől tehát ne fájjon a mi fejünk; de már az a kérdés, hogy vajjon Ausztria miképen kászálódik ki szerencsétlen helyzetéből, már sokkal közelebb érdekel, semhogy ne szerezne nekünk is komoly gondokat.

Arról, hogy törhetlen erélyvel visszaállítsák a német Ausztriát, illetve a német hegemoniát Ausztriában, bár ez felelne meg leginkább a monarchia érdekeinek, már azért sem lehet szó, mert ahhoz egy gondviselészerű kiváló államférfi kellene, a minőt sehol sem látunk az osztrák politika határán s különben is az osztrák németiség épen vezetőinek teljes képtelensége és politikai kiskorúsága folytán veszítette el ügyét végleg Ausztriában.

Emellett a cseheket a böles osz-

trák politikának szlavofil iránya már annyira öntudatra ébresztette s előtérbe tolta, hogy azokat többé visszaparancsolni nem igen lehet és azok keményen követelik a szláv hegemoniát, a szláv Ausztriát, a mi pedig teljesen ellenkezik úgy a dinasztia, mint a monarchia érdekeivel s a mellett még azon európai békepolitikával is, melyet uralkodók és Vilmos császár a hármasszövetséggel csinálnak.

Hogyan fognak az osztrákok ebből a zsákutcából kitalálni, azt egyáltalán nem tudhatjuk, de közönyösen semmi esetre sem hagyhat bennünket a dolog.

Annyi bizonyos, hogy reánk hárul a kötelesség Európával szemben a monarchiát képviselni a szétzüllött Ausztria mellett.

A mi erőnk, a mi egységünk az, a mi ma sulyt ad a Habsburgok monarchiájának s alighanem a kibontakozás is az osztrák bonyodalmakból egyszer majd (ha nem is épen a legközelebb) csakis akkép fog létrejönni, hogy a monarchia sulypontja s a dinasztia támasza egészen áthelyeződik Magyarországra, mely nyelvi, testületi és állami egységével inkább lesz hivatva jelleget adni a Habsburgok monarchiájának, mint a széttagolt s esetleg föderalis Ausztria.

TÁRCZA

Philippini szigetek és népei.

Manila Philippina Islands.

— Irta: Dr. Marsányi István. —

(Vége.)

Manilában létemkor meglátogattam a St.-Augustin conventet, mely a legrégebb s leghatalmasabb szerzetes-rend a Philippini szigeten. Az ősrégi palota bástyaszerű falai között megbecsülhetetlen értékű egyházi és művelődéstörténeti kincsek vannak felhalmozva, melyeket a szerzetesrendnek Chinába, Japánba, Ausztráliába küldött tagjai itt gyűjtöttek össze. A templom belső díszítése, oltár, festmények, csillárok, művésziösen faragott székek mind benszülöttek kézimunkája, mely előrehaladott kéziiparról s határozott műérzéről tesz tanubizonyosságot. Különösen felkeltette figyelmemet a szerzetesrend ruhatára, melyet külön e célra készült kettős vasajtóval ellátott teremben őriznek. Egész sereg misemondó s más egyházi öltözékek, remekebbnél-remekebb sulyos arany himzésekkel; kalauzom állítása szerint egy-egy öltözet 5—10 ezer forint csak az aranynak az értéke, nem számítva a csodás finomságu himzést, a minőt csak a kelet népei képesek felmutatni.

S mindezt csak azok a kis philippin nők készítették, kiket a spanyolok három-

százados uralmuk alatt még emberszámba sem vettek.

A mellénykén kívül a benszülött nők (ezuttal kizárólag a tagal-fajról szólnak) szoknyaszerű ruhadarabot is viselnek, mely alul ferde vonalban végződik, úgy hogy bal térdük szabadon van. Ez egy négyszögletes alakú színes vászondarab, melyet szorosan maguk körül csavarnak s az övhöz erősítik. A ruha oly szűk, hogy alig képesek benne járni s végül az öltözéket Chinából importált arany himzéses papucs egészíti ki.

Nőknek, férfiaknak kiváló zenei érzékük van. Mihelyt lemegy a nap, megszólal a hegedű, hárfa, vagy gitár még a szegényebb benszülött kunyhójában is. Ez a legnagyobb élvezetük. Templomaikban 50—60 tagból álló zenekar játszik, sokszor meglepő művészi precizitással.

Mr. Mindt, egy ügyes amerikai karmester, 80 tagból álló benszülött zenekart szervezett s pár hónap alatt annyira begyakorolta őket, hogy Manila tengerparti korzóján a Lunetán, Wagner estélyeket rendezett. Mr. Mindt a zenekart Amerikába akarta volna vinni, de general Otis, a szigetek katonai kormányzója utolsó perczen visszavonta az utazási engedélyt.

A tagal-faj a tudomány és művészet egyéb ágai iránt is fogékonysággal bír. Manilában s a nagyobb városokban igen sok európai képzettségű tagal orvos, ügyvéd, festő, szobrász él. Nemzeti irodalomról a

minden szabadszellemet elnyomó spanyoluralom alatt szó sem lehetett. Egyedüli képviselője dr. Rizal, kinek költeményeit angol s német nyelvre is lefordították. De a szabadszellemeű költő nagy számba volt a spanyol kormány szemében; a legutolsó felkelés alkalmával egy éjjel titokban elfogatta s kihallgatás nélkül főbelövette. Dr. Rizal tragikus sorsa külföldön is mély szánalmat keltett, a philippinek szemében pedig valószínűségi hősévé avatta.

A nép alsóbb osztályát valami különös naivság és félénkség jellemzi. Buzgó katolikusok s a csodák és babonák iránt, mint minden keleti nép, roppant fogékonyak. A nők hátukon lógó kis szentképet viselnek, mely minél drágább, annál csodásabb erővel bír. A vallásos tárgy legendáknak se szeri, se száma.

A Gusi-ban levő Szent-Joaquin szobra arról híres, hogy minden évben leszál az emelvényről s két hétig tartó visittel lepi meg feleségének Szent-Annának Molo városban levő fa szobrát.

Manilában még most is emlegetik a Cathedralban levő Szent-Ignác szobrát. Ez arról lett híres, hogy a predikáció fontosabb helyein helyeslőleg bölintott fejével. A templom minden alkalomkor zsufolásig megtelt s messze földről bejártak a bölintó szent csudájára. A közönséget nagyon felizgatta a csuda s a nők közül igen sokan hystericus görcsökbe estek úgy, hogy az érseknek kel-

A Ház munkarendje. A törvényhozás jövődö munkarendjére vonatkozólag a következőkről értesülünk:

Mindenekelőtt letárgyalják a naptárak, hirdetmények és hírlapi beiktatások javaslatát, melyet a Ház ma már elfogadott és a szeszkontingensre és az értékpapir-forgalmi adóra vonatkozó javaslatokat. Széll Kálmán miniszterelnöknek azután az a szándéka, hogy a törvényhozás elintézzé a még függő javaslatokat, melyek a következők: a magyar-román határjelekre, a budapesti új zalogház építésére és az állatorvosi közszolgálat államosítására vonatkozó javaslatok.

Ezeknek letárgyalása után megkezdí működését a delegáció és a kvóta-bizottság s a míg ezek funkcióban lesznek, a törvényhozás, mindössze aránylag rövid ideig, szünetelni fog.

A delegáció és a kvóta-bizottság működésének befejezése után több apróbb javaslatot intéz még el a törvényhozás, ezek között egy rendkívül fontosat: a körjegyzői minősítésre vonatkozó javaslatot, a mely már egyik szerves része a küszöbön álló közigazgatási reformnak. Ezekkel a javaslatokkal végezvén, a parlament megkezdí a nyári szünetet.

A berlini találkozás politikai következményei. Mint bécsi tudósítónk jól beavatott helyről értesül, a berlini napok folyamán ismételten szóba kerültek a balkáni viszonyok, különös tekintettel arra, hogy az Egyesült-Államok meg fogják szüntetni a török kormányval a diplomáciai összeköttetést. Olyan helyen, melynek jól beavatottságához kétség nem fér, azt állítják, hogy Berlinben a balkáni status-quo ellenére történtek megállapodások, a melyekhez Oroszország állítólag már hozzá is járult. Biztosra veszik, hogy az orosz császár a legközelebbi időben Vilmos német császárral találkozni fog és aztán végleg megtörténnek a megállapodások, melyekről Olaszországnak is van tudomása, a melynek e tervek keresztülvitelében aktív szerep fog jutni.

Széll Kálmán, mint a felnöttek oktatója.

Debreczen, május 10.

Megvallom, de én nem tudtam eddig, hogy tulajdonképen ki képviseli a társadalmat a világ előtt és hogy ki képviseli a társadalmat önmaga előtt, mivelhogy a társadalom tulajdonképen nem egyéniség, hanem fogalom. Nem kell összetéveszteni a társadalmat az emberiséggel. Az emberiség nem fogalom, hanem egy szemmel látható és kézzel tapintható mozgó anyag, a mint azt legújában, elég hibásan ugyan, de emberanyagának szokták nevezni. A társadalom azonban inkább szellemesített valami, annak az emberiségnek a tulajdonképeni szelleme, amely azt vezeti, neki rendszert, irányt ad, szabadságát, biztonságát védelmezi, féltelenségét korlátozza, haladását, művelődését előmozdítja, már t. i. az emberiségnek. Tehát ki ez? Mi ez?

Akik bölesésszettel szoktak foglalkozni, azok előtt a társadalom tisztán áll, de akik a mindennapi kenyérkereset sivar foglalkozása miatt a böleselkedésre nem érnek rá, azok előtt ez a szó „társadalom“, egy olyan megszokott holmi, amely felett tulajdonképen nem érdemes gondolkodni. És ezzel úgy voltam magam is. Csakis pár nap óta tudom, hogy a társadalom tulajdonképen miben leli föl az ő kifejezését, hogy ki képviseli, mi képviseli és miben van az ő alapja le rakva.

Ha Gullner Gyulát államtitkárrá ki nem nevezik, ha tiszteletére megyei bucsulakomát nem adnak, azon a lakomán a miniszterelnök meg nem jelen és könnyed modorával az igen tisztelt közvéleményt a társadalom mívtáráról föl nem világosítja, hát igen sokan lennének abban a helyzetben ma is, hogy még ma se tudnánk, hogy: a társadalom az ő kifejezését a közigazgatásban leli s hogy tulajdonképen a közigazgatás választókerülete a társadalom. Más szóval, a közigazgatás a társadalom képviselője és nem egyéb.

Most már értem. Nagyon sajnálom, hogy a magam esztől ezt így kitalálni nem tudtam s évtizedek során át nem voltam

képes fölfogni a közigazgatás becsét, tartván azt egy slendrián hátramoszditónak, a mi csak arra való, hogy a tekintetes, nemes és nemzetes vármegye uraságainak és a városok spiszburgereinek hivatalos állásokkal szolgáljon, kik aztán ugyis arra használják föl azokat, ahogy és amint nekik tetszik.

A kedves olvasó pedig ne nézzen nagyot ezen az én tudatlanságomon, mert igen félek, hogy abban a hibában sokan leledztünk és a közigazgatást nem egyébnek, mintja nepotizmus és a klikkuralom fészkeinek néztük, majdnem egészen megfeledkezvén arról a magasztos és nemes hivatásról, a melyre tulajdonképen való, való lenne és valónak lennie kellene!

Most nyílt fel a szemem, — és ne nagyképüsködjünk — velem együtt sokaknak, mióta a Széll Kálmán „idealizmusa“, amelyre hivatkozott is, úgy állította szemünk elé a közigazgatást, mint azt az áldást vagy azt az átkot, melyet a társadalom boldogítására vagy boldogtalanítására lehet fölhasználni. Hogy tulajdonképen ez az a tengely, mely körül a társadalom forog, de még az a mozgó erő is, mely a társadalmat forgatja. Amely tengelynek és mozgó erőnek csak kisugárzása a többi dolog. Hogy ez a központ, ez a nap, mely körül a többi reszort és miniszteri tereza forog.

Most már értem és kezdek bele szédülni. Hiszen tulajdonképen a közigazgatás fiókja a többi miniszterium és a főzlet ez. Azzal kellett volna kezdeni legelőször is, hogy ezt a főzletet rendezzük, szervezzük, ezt állítsuk mindenekelőtt talpra, ebből induljunk ki és ebből kiindulva rendezzük, szervezzük a többit s ime, legutoljára ez maradt!

És vajjon miért hogy ez maradt legutoljára, mikor oly régóta kísért már a Grünvald Béla szelleme. Talán Gullner Gyulába szállt ez a szellem és benne fog megnyilatkozni, talán ő lesz a közigazgatás jövő minisztere? Nem keresem, noha, mint ilyen, régen hallom már emlegetni ezt a nevet, de annyit tudok, hogy Széll Kálmán beszéde után nyílt meg előttem ez a panorama, a Széll Kálmán beszéde volt a kulcs, mely a közigazgatás perspektívájában, a társadalomra való kilátást nyitotta meg.

Poéta beszéd volt, idealisztikus beszéd

lett közbe lépni, a ki ünnepélyes körmenetben kérte meg a szentet, hogy ne bölintson ezután. (Állítólag csak el kellett vágni a madzagot, a mit az élelmes barát a szent nyakához kötött.)

Vitás ügyekben istenítéletre bízzák a dolgot. Vádlót és vádlottat lefektetik egy bambusz-padra hanyatt. — Adott jelre mindkettőnek fel kell emelni a fejét s a ki tovább fenn tudja tartani, azé az igazság. Lopás, rablás esetén, hogy az igazi bűnöst felismerjék, sorba állítják a gyanúsítottakat s mindegyiknek szájába egy kanál száraz rizst tesznek, 5 percz múlva egyszerre kifuvják a rizst s a kinek legszárazabb a szája, az a bűnös. (Magyarázata azon alapszik, hogy a félelem csökkentí a nyál elválasztó mirigyek működését.)

Házasságot igen fiatal korban kötnek, az eljegyzés pedig még csecsemőkorban történik, sokszor a gyermek születése előtt, de ez csak akkor érvényes, ha beválik az újszülött neme.

Ha valaki meghal a családtagok közül, a ravatalt a kunyhó oldalán állítják föl s úgy helyezik rá a halottat, hogy arczczal kifelé legyen. Az időzben érkező látogatókat étellel-itallal kínálják meg, melyet visszautasítani a legnagyobb sértés. Kopersója csak a jobb módúaknak van, a szegényebbeket bambuszból font gyékénybe burkolják. Minden halottat a templomba visznek először, úgy a mint a ravatalon fekszik, egy benszülött napernyőt vagy pálmalevelet tart egész uton a halott arca előtt, hogy ne süsse a nap. Templomból a temetőbe bandával kísérik a halottat, sirját gyakran chinai szokás szerint ételnemüekkel rakják körül.

Házaikat bambusznádból építik, a tetőt és az oldalfalakat pálmalevéllel borítják be.

Szerkezetük a czölöpépítményekre emlékeztet. Czölöpökön áll az egész ház a föld színétől 1—2 méter magasságnyra, alsó része a háziállatok, felső része pedig a család részére. Építésnél egyedüli szerszámuk egy éles kés s az egész házban egyetlen egy szeg sincs; a bambuszgerendákat pompásan összeillesztik, a tetőzetet és oldalakat pedig vékonyra hasított bambuszhéjjal fűzik hozzá. Ha nem tetszik a hely, odébb huzeroloknak házastól együtt. Felássák a négy sarokczölöpöt s négy ember akár egy mértföldnyire is elviszi.

Ételeik: hal, rizs, gyümölcs és apró béka. Ez utóbbit az esős évszak alatt vadásszák. A nedves talajban ilyenkor temérdek béka van. Egy karóra ezernát kötnék, annak a végén pedig egy kis gömbölyű kavics. Ezt a fűben ránczigálják, míg a béka be nem kapja s ekkor a kavicscsal együtt a békát is kirántják. Kést, villát nem ismerik. Ebéd idején leguggolnak a rizskásás fazék körül s váltogatva hol egyik, hol másik markol ki egy jó csomót.

Nők, gyermekek kivétel nélkül czigarettnak vagy szivaroznak. Philippin kisaszonnyt czigaretta nélkül elképzelni nem is lehet. Ezenkívül a buyó fának dióhoz hasonló gyümölcsét rágják, amitől oly piros az inyük, mintha carminnal volna befestve.

Pár évvel ezelőtt egy fiatal spanyol doktor jött Manilába. A mint az utcán sétált, feltűnt neki egy fiatal benszülött lány, aki elég jól nézett ki, de minden perczben vért köpött. A fiatal doktort érdekelni kezdi az eset s lépésről-lépésre követi a lányt, a ki egész hazáig folyton vért köpött.

Előhívja a szülőket s megmagyarázza nekik, hogy a lány roppant nagy beteg, fektessék le azonnal s hívják a papot, mert

rem él 24 óráig sem. A szülők eleinte nevelték, nem volt az ő lányuknak soha semmi baja, de az idegen, hivatkozva rá, hogy orvos, komolyan állította tovább is, hogy a lány nagy beteg.

A szülők gondolkozóba estek, a lány is megijedt és sirva kérte anyját, hogy hívassa azonnal a papot. Jöttek a szomszédok, ismerősök s jajveszékülésük betöltötte az egész házat.

A lányka szemlátomást rosszabbul lett. A doktor megpróbált mindenféle orvosságot, de hiába a szegény kis leány mindig sápadtabb-sápadtabb lett s éjfél tájban irtózatos kínok között meghalt.

A doktornak pár nap alatt csoda híre kerekedett s alig győzte kielégíteni a pácienseket.

Nem sokkal később egy ismerőse bizalmasan megkérdezte, hogy milyen alapon tudta megjósolni olyan biztosan a leány halálát.

A doktor mosolygott,
— Elég könnyű volt, hiszen folyton vért köpött az utcán.

— Biztos ön benne, hogy az csakugyan vér volt?

A doktor zavarodottan válaszolta:
— Természetesen, hiszen veres volt.

— Tudja ön azt, hogy Manilában minden benszülött vereset köp? Ha kételkedik, állítsa meg a legelső benszülöttet az utcán. Mindenki rágya a buyó gyümölcsét, ennek a nedve pedig vérvörös.

A fiatal doktor sápadtan hallgatta a magyarázatot. Világosan látta, hogy a leány az ő tapasztalatlanságának áldozata.

Összeszedte holmiját s a legközelebbi hajóval visszautazott Spanyolországba.

volt, annyira poétikus és idealisztikus, hogy egyet fordult utána az egész materialisztikus felfogás, mely a közigazgatásban eddig nem látott csak eszközt, holott a közigazgatás a társadalomnak nem eszköze, hanem lelke, rányitatója és mozgatója. Hogy pedig a közigazgatás szervezése és rendezése legutoljára maradt, valóban hogy annak oka nem volt más, mint az: hogy eszköznek nézetelt. A nepotizmus, a klikk és spizburgerszellem eszköze nek és ezzel a szellemmel kellett vívni ádáz tusát, eme szellem maradiságának Scylla és Charibdisen tört meg a Grünvald Béla korán tengerre kelt hajója, de amely szellem egy újabb generáció által váltott fel amaz idő alatt, melyet 1867. óta, közigazgatási szempontból a pusztaságban töltöttünk.

Végre pirkadni kezd a hajnal s a zöldülő tavasz bársonyán ömlik végig biborosan aranyos fénye, hogy kikeltse sziveinkből a reményt. Adj a ég, hogy a miniszterelnök ezen beszéde ne legyen elhangzó szó a pusztában, hanem egy új Józua vezetése alatt meginduljon végre a sereg, melynek az ígéret földjét kell elfoglalnia!

A bikaviadalok áldozata.

Ne tessék azt hinni, hogy itt valamelyik torreadorról lésezen szó, a ki szerencsétlenül járt az arenában. Nem: a valenciai egyetem tudós rektoráról...

Mivel az egyetemi rektorok ugy általánoságban nem igen szoktak áldozataivá lenni a bikaviadaloknak: hát jónak látjuk előrebocsátani, hogy Moliner urban, így hívják a rektort, egy elsőrangú torreador veszett el. A körülményei azonban az orvosi pályára vitték, a hol ugyan elég sokra vitte, de mégsem feledkezett meg a bikaviadalokról. Ha nem karddal, hát a tollával szolgálta e nemes és jó ügyet: munkatársa lón valamennyi „szaklapnak“, a bikaviadói körökben elősmert tekintélyt láttak benne és közszeretnek ürvendett ugyanott. Ez az ártatlan passziója hozta fejére azt a bajt, a mely áldozattá kvalifikálta.

Az árvizkárosultak fölségélyezésére ugyanis jótékonyozó bikaviadalt akartak rendezni a valenciaiak s az előkészületeket Molinerre bízták. Ő, hogy annál lelkiismeretesebben felelhesen meg a rábízott tisztségnek: fölült a vasutra és sorba járta a bikaviadorokat, a kik azonban mind kosarat adtak neki. Egy se akart közreműködni a jótékony oázisra való tekintetből — ingyen. Helyről-helyre járt tehát, egyre fokozódó kétségbeeséssel, üresen hagyva ezalatt az egyetemen a rektori székét és katedráját. Végre is, minden kísérlete kudarcot vallván: visszatért Valenciába, a hol az egész sajtó gunyhahótával fogadta.

Moliner ur lehet derék tanár és kitűnő rektor, de mint bikaviador-ügynök batkát sem ér! irták egyhangulag.

A rektornak sem kell több. Az Achilles sarkán sebeztek meg. Nosza tollat fogott és replikát irt a lapoknak, de olyan nyelven és olyan kifejezésekkel, a melyek csakis az arenában és a bikaviadorok között járnak. A valenciai művelt társalgóban bizony nem fordulnak elő ily kitételek. Erre persze még jobban nekitámadt Moliner urnak a sajtó s még az egyetem tornatanára is azt tanácsoltaneki, hogy: rektor, ne tovább a székednél! A rektor erre azzal felelt, hogy elmozdította állásától a tornatanárt, a ki viszont följelentette őt a kultuszminiszternél. Ez meg a rektort mozdította el az állásától, mivel hogy elhanyagolta a kötelességeit és szégyent hozott a betöltötte méltóságra.

Igy lón Moliner ur, a valenciai egyetem tudós rektora a bikaviadalok áldozata, — ami mi azonban egyelőre még nem befejezett tény. A diákok ugyanis lelkesen tüntetnek mellette, s a miniszter ellen, kinevezett utódja pedig nem fogadta el a tisztséget. A bikaviadorok is mozgolódnak: van tehát remény, hogy a bikaviadalok áldozatának megbocsát a minisztere. Amen!

SZÍNHÁZ.

Az utolsó előadás. A színházi szezon véget ért. A Kossuth-utca Thalia templomának kapui öt hónapra bezáródnak s addig színészeink vándoruton lesznek. Tegnap este volt az utolsó előadás. „Delilá“-t adták. A közönség egészen megtöltötte a színházat, hogy utoljára láthassa ez idényben Komjáthynét, kinek tulajdonképen tegnap volt bucsuestélye. Meg is ragadta a közönség az alkalmat, mikor a színpadon megjelent, olyan percekig tartó orkászzerű tapsviharral fogadták, a milyen rég nem hangzott a színház falai között, mialatt az orchesterből szebbnél-szebb virágállványokat nyújtottak fel. És ez a tüntető tapsvihár — mely a közönség szeretetének a kifejezése volt — megújult nem egy ízben. Meg is érdemelte ezt Komjáthyné, mert valóságos művészettel játszotta meg Delilát. A többi szereplők közül Halmy, Pataky, Sziklay váltak ki. Az utolsó felvonás végén még egyszer tüntetve szólították elő a szereplőket, a függöny legördült s ezzel befejezést nyert a színi idény.

A Szacs vay Sándor magán színi iskolájában tegnap délután volt a záró vizsgálat meglepő széperedménnyel. Az intézet kilencz növendéke közül különösen három oly meglepő eredményt produkált, hogy tekintettel tanulmányaik első évére, a legszebb jövő elé nézhetnek. Különös dicséretet érdemel Knébel Mariska, ki Pozsonyból jött Szacs vay színész iskolájába és Schneider Anna. Knébel Mariskának, mint naivának lesznek szép sikerei. Erre vall a Csók definíciójának pompás előadása, Szentirmayné (Dolovai nábob leánya) egyik jelenetének valóban szépen sikerült interpretálása. A kisasszony kedves színpadi jelenség, csengő hanggal, szép alakkal rendelkezik. Schneider Annának, mint drámai szubrettnek lesz szép jövője. Faust Margitját (a börtön jelenet) erős drámai hévvel játszotta. Pompásan szavalta Kiss József „Simon Judit“-ját s a Mész románczát. Gratulálunk Szacs vay Sándornak épúgy, mint tanítványainak a szép eredményért, valóban büszkék lehetnek reá. A vizsgán különben feltűnt Joó Pirokska is. Idővel ügyes társalgási színész nő válik belőle. Mint értesülünk, Szacs vay színi iskoláját a jövő évben nagyobb arányban fogja folytatni.

A walesi herceg a zálogházban.

Ne tessék kérem ezután megvetőleg nézni a zálogház törzsvendégeire, mert bizony oda téved néha közéjük még olyan nagy ur is, mint a walesi herceg. Nem mostanában esett ez meg vele, de régebben, nem sokkal a német-francia háboru befejezése után, a mikor Teesdale tábornok kíséretében meglátogatta a szedáni csata-teret. A legszigorubb inkognitóban utaztak, mert félték, hogy kilétöknek híre menvén, ottjártukat arra magyarázhatnák, mintha triumfálni jött volna a herceg sógorának a diadala helyére. A francia érzékenység az angolokkal szemben ugyanis potenciált. A mikor eltávozóban Szedánból, ki akarták fizetni a szállodai számlát: kellemetlen meg lepetés érte őket. Sem a tábornoknál, sem a hercegnél nem volt elegendő pénz. Távratozni nem akartak, se kérni, mert akkor oda volt volna az inkognitó. Mit volt hát mást tenni, mint elmenni a zálogházba és becsapni mindkettőjük arany óráját...

Ezt a vig történetkét abban az érdekes könyvben olvassuk, a melyet a közelmúltban adott ki a londoni arisztokrácia egyik nőtagja s amely a walesi herceg életéből mond el számtalan apró intimitást. Így azt is, hogy a mikor 1841. november 9-én megszületett az angol trón örököse s Wellington herceg azt kérdezte a hozzá siető dajkától: **fiu?** — az így felelt:

— Nem.
— Hát? Leány?
— Nem. Herceg!

A walesi herceg sok egyéb sport mel-

lett rajong a — tüzoltásért. Már kora gyermekkorában nyilatkozott meg ez a hajlama, a mikor egyszer lángra lobbantak a szobája függönyei. Olyan buzgósággal oltogatott akkor s oly hévvel tördöste az ablak üvegeit: hogy majdnem kiesett rajta. Azóta, bárhol is, ha nagyobb tűz tör ki Londonban, értesítik őt róla, s ő nyomban a helyszínére siet, hogy gyönyörködje a lángokban. Az tudvalévő dolog, hogy a herceg a bornak nagy barátja. Ime, egy kis statisztika tehát, hogy a mikor a Niluson hajókázott a nejevel, mennyi jóféle innivalót vitt magával: 3000 üveg pezsgőt, 4000 palack vörös bort, 20,000 üveg seltersvizet s hasonló mennyiségű tekintélyes mennyiségű palackban fehér bort, sört és édes pálinkát. Hogy a nilusi hajózás után mindebből mennyi maradt még megivatlanul — arról már diszkrétan hallgat az említett arisztokrata hölgy könyve.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenor“ eredeti táviratai. —

Országgyűlés.

Budapest, május 11. A képviselőház mai ülésében a napirend előtt Gajári Ödön szólalt fel.

A leghatározottabban elítéli, hogy Ugron magánügyeit a politikai életbe akarják bevinni. Az ilyen eljárás a politikai élet teljes elfajulására vezetne.

E végből megszívlelendőnek vélné, ha a pártok kölcsönösen oda törekednének, hogy az összeférhetlenségi törvény módosíttassék. (Általános helyeslés.)

Polónyi örömmel csatlakozik Gajári javaslatához, de kijelenti, hogy pártja soha sem üzött személyes harezot, csupán csak a rendszer ellen küzdött.

Ezután a szeszkontingenst tárgyalták. A javaslat ellen Rakovszky szólalt fel, mellette pedig Hieronymi képviselő beszélt.

Rakovszky és Komjáthy Béla személyes kérdésben szólalnak fel. Végül Justh Ferencz beszélt a javaslat mellett.

Zavargás Madridban.

Madrid, május 11. Madridban utcai zavargás tört ki. Az összes üzletek, színházak és kávéházak zárva vannak. Egy csoport utcai suhanéz kővel dobált meg néhány házat, de a rendőrség szétverte őket. A város egyik utcájában torlaszokat emeltek s a csendőröket kövekkel dobálták. A csendőrök közé-lőttek a zavargóknak, kik közül kettő megsebesült. Ezután a csendőrség ostrommal bevette a torlaszokat.

Ákáczfák alatt.

Járunk, járunk egymáshoz simulva,
Kéz a kézben, ákáczfák alatt.
Fű, virág, fa, lombra szerzte önti
Biborát a nyári alkonyat.
Langyos szellő meglegyinti arcunk,
Rejtett fészékén kis madár dalol.
Édes emlék kapja meg szívünket,
Halkan, ringva sutlog a falomb...

„Emlékszel még... már egy éve s nekem
Mintha tegnap történt volna csak,
Ugy tűnik fel az az este mégis
Sétáltunk az ákáczfák alatt.
Igy, mint most, kezéd kezembe vettem
S azt kérdeztem: „Mondja meg, szeret?”
Rám mosolyogva pajkosan feleltél:
„Kérdezzé az ákáczelevelet!”

Szakítottam. Téptem lábam éjve,
Félve, mit mond, szeret? nem szeret?
Melyre feltéve minden reményem,
Rettegtem a végső levelet.

„Szeret!” Mintha szólna, hogy letéptem.
Fellekintek . . . szemed rám ragyog
S aztán . . . forró édes csókok érzem,
Meg azt, hogy nagyon boldog vagyok.

Járunk, járunk, egymáshoz simulva,
Kéz a kézben, míg az est leszáll.
Ránk hajol az akác lombja, árnya,
Rejtett fészken csendes a madár.
Tépegetjük — tán már századikszor —
Kérdegetjük: szeret? nem szerel?
S jóslatára halkkal felnevetve,
Dobjuk el az akáczlevelet!

Visky Sándor.

RIHEK.

— **Lapunk szerkesztősége e hó elsejétől állandó helyére, Kossuth-utca 13. szám (az udvarban hátul) költözött át.** Ide intézendők a szerkesztőséget illető minden közlemények.

— **A polgármester jubileuma.** Debreczen érdemes polgármestere: Simonffy Imre kir. tanácsosnak negyedszázados polgármesteri jubileumát méltó fényvel fogja megülni a város törvényhatósága s a város közönsége. Hogy az ünnepeket minél fényesebbé tegyék, már most akcióba lépett az előzetes intézkedésekre és a jubileumi ünnepély előkészítésére hivatott bizottság, a mely első ülését tegnap délután a városháza nagytanácstermében Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklése alatt tartotta meg. A bizottság megállapította, hogy a jubileumi ünnepélyt október 11-én tartják meg, amikor diszközgyűlésre gyűl össze Debreczen város törvényhatósági bizottsága. A diszközgyűlésre küldöttség hívja meg a polgármestert s a törvényhatósági bizottság egy tagja fogja üdvözölni. A jubiláns nevét alapítvánnyal örökítik meg, majd a diszközgyűlés után a tisztelgő küldöttségek üdvözlései következnek, a melynek sorrendjét a bejelentések után később fogjuk megállapítani a jubileumi ünnepély előkészítésére hivatott bizottság. A tisztelgések után diszbankett lesz a Bika szálloda disztermében. A tegnapi bizottsági ülésen hosszan foglalkoztak a jubileumi ünnepség különféle fázisaival, a melyek ma még csak a megbeszélés stádiumában vannak s mindaddig, míg határozattá nem lesznek, nem kerülhetnek a nyilvánosság elé. Annyi azonban bizonyos, hogy a bizottság minden tagja át van hatva az ünnep jelentőségétől s lelkesedéssel van azon, hogy azt minél magasabbra tegyék.

— **A nagytakarékpénztár rágalmozója.** Érdekes s annak idején országos port felvert ügyben ítélték ma a debreczeni kir. törvényszék büntető tanácsa. Négy-öt évvel ezelőtt úgy a helyi, valamint a fővárosi lapokat bejárta az a hír, hogy a pénzügyminiszternek feljelentést tettek a Debreczeni Első Takarékpénztár ellen, hogy az az állam megkárosítására 100,000 forintos jövedéki kihágást követett el. A feljelentő a névtelenség homályába burkolódzott, de később kiderült, hogy a feljelentő nem más, mint Sztéryni Bertalan, a debreczeni ker. és iparkamarának annak idején volt fogalmazója. Sztéryni 1894. december havában s 1895. február havában tette meg a feljelentést a nagytakarékpénztár ellen. Azzal vádolta a takarékpénztárt, hogy kettős mérleget készít, valóságos jövedelme helyett kevesebbet jelent be a pénzügyi igazgatóságnak s ilyformán megkárosítja az államot s az az ország, melylyel a takarékpénztár az államot megkárosította, visszamenőleg az előző néhány évre is, körülbelül 100,000 forintot tesz ki. A pénzügyminiszteriumban a feljelentés nagy megütközést keltett, mert ott is ősmerték az 50 éves multtal bíró nagy takarékpénztár szoliditását, megbízhatóságát s a pénzügyminiszter, hogy a valódi tényállásról

meggyőződjk, elrendelte a takarékpénztár ellen a vizsgálatot s a vizsgálat a debreczeni pénzügyigazgatóságot bizta meg. Hosszan, éveken át tartott a vizsgálat s az összes vizsgálati iratokat felterjesztették a pénzügyminiszterhez, ki azokból meggyőződött, hogy a feljelentés minden sora valóban, alaptalan s a további eljárást a takarékpénztár ellen be is szüntette. A takarékpénztár ekkor bünvádi feljelentést tett a hamis vádaskodó, Sztéryni Bertalan ellen. A törvényszék a vizsgálatot befejezve, Sztéryni Bertalant a btkv. 260. §-ába ütköző rágalmozás vétsége miatt vád alá helyezte. Ebben az ügyben ítélték ma a debreczeni kir. törvényszék büntető tanácsa, mely következőké alakult meg: Elnök dr. Szűcs Miklós, bírák: dr. Szőke István és dr. Kolbenhayer Kálmán. A vádhatóságot dr. Simonffy Béla kir. ügyész képviselte, míg a takarékpénztár képviselőjében Tüdös János ügyvéd, a takarékpénztár ügyésze jelent meg, ki az elnök kérdésére, fentartja-e a vádat? kijelentette, hogy a takarékpénztár reputációja megköveteli, hogy a vádlott megkapja megfelelő büntetését s a vádat fentartja. Azután a bizonyítási eljárásra került a sor. A bizonyítási eljárás befejezése után Simonffy Béla kir. ügyész Sztéryni Bertalant a btkv. 260 §-ába ütköző rágalmozás vétségében kérte bünösnek kimondani. A törvényszék Sztéryni Bertalant rágalmozás vétségében bünösnek találta s 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Vádlott az ítélet ellen felebbezett, ugyszintén a kir. ügyész is sulyosításért.

— **Utazási ösztöndíj iparosok és iparos-munkások részére.** A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur alkalmat kívánván nyújtani hazai tehetségesebb kisiparosoknak és munkásoknak arra, hogy szakmabeli ismereteik gyarapítása és művelésük tökéletesítése céljából a párisi nemzetközi kiállítást tanulmányozhassák, — a kamara területére három törekvő iparos részére egyenként 400 és három munkás részére egyenként 300 koronás ösztöndíjat engedélyez. Ezen ösztöndíjak elnyerésére — melyhez az alulírt kamara is iparos munkás részére egy 300 koronás ösztöndíjat adományoz — ezennel pályázatot hirdetünk. Felhivatnak ennél fogva a kamara területén, tehát Hajdu, Szabolcs, Szatmár, Maramaros, Bereg, Ugocsa és Jász Nagykanizsai-Szolnok vármegyék, valamint Debreczen és Szatmár városok területén lakó fiatal mesterek, illetve ipari munkások közül mindazok, kik a párisi kiállítást a fenti célból meglátogatni óhajtják, hogy az ösztöndíj elnyerése iránti folyamodványukat, — melyben folyamodó lakohelye, vagyoni viszonyai, erkölcsi magaviselete, foglalkozása, előképzettsége, esetleges tanulmányai és nyelvismerete vonatkozó adatok is feltüntetendők és lehetőleg hatósági bizonyítványokkal igazolandók — az alulírt kereskedelmi és iparkamarához f. é. május 26 ikáig terjesszék be. Megjegyezzük, hogy ezen ösztöndíjakra első sorban olyan fiatal mesterek, illetve ipari munkások tarthatnak igényt, kik sajátjukból a szóban levő kiállítást meg nem tekinthetnék és oly iparágat űznek, melynek fejlesztésére ily tanulmányozás befolyással lehet, tehát első sorban a műipar körébe tartozó iparosok és munkások. Debreczen, 1900. május 9. A kereskedelmi és iparkamara nevében: Szabó Kálmán, elnök. Dr. Király Ferencz, titkár.

— **Dal estély.** A debreczeni iparos-íjűség önképző egyesületének dalköre Koller Sándor karnagy vezetése mellett 1900. évi május 20-án vasárnap a „Margit-fürdő” disztermében dal estélyt rendez. Belépti-díj: személyenként 60 kr. Családjegy 3 személyre 1 frt 50 kr. Műsor: 1. Élő Óseink Hazája. Gaáltól 2. Ha meghalok. Mácsaytól. 3. Éji dal. Hermestől. 4. Balatoni dalok. Gaáltól. 5. Rákóczy induló. Hubertól.

Kezdeté este 8 órakor. Előadása. Jegyek előre válthatók: Fridvalszky Rezső, Kostya János, Rencz Antal urak üzletében és este a pénztárnál.

— **Főmérnöki kinevezés.** Kassáról értesülünk, hogy városunk egyik köztevékenységű tagját, Rössler Richárd okleveles mérnököt és építőmestert, a ki városunk több előkelő családjával rokoni összeköttetésben áll, Abauj-Torna vármegye és Kassa szab. kir. város főispánja, Péchy Zsigmond, Kassa szab. kir. város törvényhatósági főmérnökévé nevezte ki. E szép kitüntetéshez annál inkább gratulálunk, mert a pályázatban, mint nekünk írják, sok jeles erő vett részt, névszerint: Gross Emil jelenlegi városi mérnök. Radnay Ferencz miskolczi vasuti mérnök. — Totiszer Ármán Kolozsvár város mérnöke. Schöffler Ferencz budapesti mérnök. Szántó Henrik, Gyula város mérnöke. Czító Ferencz besztercebányai mérnök. Bernovits Gusztáv, Munkács város mérnöke. Jámbor Adolf besztercebányai állami mérnök. Flesch Adolf, Marosvásárhelyi város mérnöke. Binder Luczián aradi vasuti mérnök. László Miksa kassai államépítészeti mérnök. Mandl Emil budapesti mérnök.

— **A férj becsülete.** Nagybeeskereken, mint tudósítónk jelenti, az esküdtsek előtt ma tárgyalták Vujatinov Isza földesgazda ügyét, ki a feleségét meggyilkolta. A tárgyaláson Vujatinov beismerte tettét, anélkül, hogy a legkisebb bünbánatot tanúsította volna. Kijelentette azonban, hogy vallomást nem fog tenni, mert feltört a vére, valahányszor eszébe jut a szomorú esemény. — Ezért felolvasták a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, melyet egész terjedelmében fentartott. Vujatinov felesége, amellet, hogy az urával folyton zsörtölődött, egyszerre két-három szeretőt is tartott. — Négyyszer szökött meg az urától, legutóbb egy sátoros cigánynyal s mikor erről a kalandjáról hazatért, az volt az első dolga, hogy egy szoknya miatt belekössön az urába. Vujatinov türelme erre kimerült, felkapott egy beretvát s elmetsette az asszony nyakát. — Az esküdték alig tíz percig tanácskoztak s azután kimondták, hogy Vujatinov Isza nem bünös. A verdikt úgy a bíróságot, mint a hallgatóságot meglepte, de azért a törvényszék rövid tanácskozás után elismerte a helyességét s a vádlottat felmentve, elrendelte szabadlábra való helyezését. Az ügyész semmisségi panaszszal élt.

— **Uj körkép jön.** Május 20-án új körkép nyílik meg a fővárosban (az Arénauton, a műcsarnok mellett) a Bem Petőfi körkép helyén s ez lesz az egyedüli körkép széles ez országban, melynek közönsége pedig a legnagyobb érdeklődésre viseltetik az ilyenfajta művészi alkotások iránt. Az új körkép százhusz méter hosszú vásznon, a Corso Vittorio Emánuelótól tekintve, egész Nápolyt ábrázolja, O aszország e legszebb városát, szinte valamennyi külön-külön csodálatos gonddal megfestett házával, háromszáz templomával, minden nevezettségével, szobraival, parkjaival, az isteni királyi palotával, kilátással a Vezuvra, a tengerre, híres szigetjéi: a Caprira, Ischiára, Procidára, a narancs és citromligetekre, az utczákon a tipikus nápolyi alakok és jelenetek sokaságával. Olyan ez az óriási kép, hogy szinte elénk varázsolja azt a gyönyörű helyet, melyről a régi olasz közmondás azt tartja: „Nápolyt látni és meghalni.” Az új körkép már meg is érkezett Hamburgból, a hol ki volt állítva s most lázasan éjjel-nappal folyik a munka a körképépületben, hogy mikorra megnyitják, minden készen legyen. Legnagyobb gondot a körképhez esatolt előtér készítése kíván, melyen maguk a festőművészek felügyelete alatt dolgoznak. Az előtér ugyanis olyan egy körképénél, mint a szép, hullámos, puha haj a csinos női fején. Ugyes művészi előtér nélkül, a legszebb körkép sem hat, ha pedig mestéri módon

van a képhez ragasztva az előtér, nagyobb illuziót, kelt a természetes látszatával ruházta fel a képet. Mind e tulajdonságokkal fog pediglen birni az új körkép előtere, melyen egész házakat, terraszokat, utca- és parkrészeket készítenek. Az így megalkotott előtér aztán, a valódi kő, fű, oszlop fa összefoly a festett tárgyakkal, s azt a csalódást kelti föl, hogy a festmény is él, avagy a valódi dolgok is festmények. A képet Fleischer Fülöp festőtanár festette (a bécsi világhírű császári jubiláris kép mestere), több müncheni festő közreműködésével. Nem lehetne szép egy Nápolyt ábrázoló kép, ha nem lenne művészi az ege és a Nápoly körkép egét ugyanaz alkotta, a ki a Kosciusko és Bem-Petőfi annyiszor megcsodált egét festette.

— **Halálozások.** Nagy Imréné szül. Debreczeni Mária f. hó 9-én d. u. 5 órákor életének 38-ik, boldog házasságának 16-ik évében hosszúságos betegség után elhunyt. Hült tetemei f. hó 11-én, d. u. 4 órákor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Kertész-utca 5. sz. háztól a nagytemplomban tartandó gyászima után a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni. — **Kerekes** Lászlóné szül. Radeeczy Lila f. hó 10-én d. e. háromnegyed 11 órákor életének 50-ik évében, két heti súlyos betegség után elhunyt. Hült tetemei folyó hó 12-én d. e. 10 órákor fognak a rom. kath. egyház szertartásai szerint a Hunyadi-utca 17-ik számú háztól a Szent-Anna-utcai temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat a temetés alkalmával fog az egek urának bemutatni.

— **Iparosok utazása Parisba** — **államköltségen.** Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszternek olyan elhatározásáról veszünk hírt, mely kétségen kívül nagy örömet fog okozni iparos- és munkás-körökben. Ugyanis a miniszter az összes kereskedelmi és iparkamarákkal, valamint az országos iparegyesülettel közölte, hogy száz munkást és hatvan kisiparost államköltségen kiküld Parisba a kiállítás tanulmányozására. Egy-egy iparosmester 400, egy munkás 300 koronát kap ösztöndíjúl. 54.000 koronát áldoz ilyképen a miniszter erre a célra, a mi bizonyára nem egy tekintetben gyümölcsöző befektetés lesz.

— **Árvizveszedelem Bihar megyében.** A Sebes Kőrös a sok esőzés következtében rendkívül megáradt; Nagyváradnál a víz-állás elérte az eddig tapasztalt legmagasabb állást. Élesdnél a nagy hid bedőlésétől tartanak. A Berettyó is rohamosan árad s Margittánál a völgyet már elöntötte.

— **Modern Mathuzalem.** Dr. Charles Smith amerikai orvos, mint New-Yorkból írják, legközelebb 124-ik születésnapját ünnepli. Az orvosoknak ez a legöregebbike az amerikai szabadságharc kezdetén, 1776-ban született és 75 éves praxisa alatt a páciensek légióit gyógykezelt. Dr. Smith azt állítja, hogy hosszú életét egy 1869-ben New-Yersey államban felfedezett forrás vizének köszönheti, emellett szenvedélyes vegetáriánus volt és a szeszes italokat mindig megvetette. Az öreg ur ma is olyan ruganyos léptekkel és egyenesen jár, hogy aki látja, legfeljebb hatvanévesnek hiszi.

— **A Kuria elvi jelentőségű döntvénye.** Az esküdtzéki semmiségi panaszból kifolyólag Hammersberg Jenő koronaügyész elvi jelentőségű döntvényre provokálta a Kuria. Arról volt szó ugyanis, hogy az esküdtzéki semmiségi panaszoknak a koronaügyésznek csak indítványozói s így visszavonó joga van-e, vagy van e véleményadó hatásköre is? A Kuria úgy döntött, hogy a koronaügyésznek véleményadó hatásköre ily esetekben nincsen. A tárgyalást követően: Hellebrand János vöröstemplomi szőlőcsozó a múlt év szeptember 6-án észrevette, hogy Bozsánics Milorard besurrant a Holländer féle szőlőbe s alaposan megdézsmálta a dus fürtöket. Lekapva válláról a nyulsöréttel töltött fegyverét, utána sompolygott a szőlőtolvajnak, a ki

azonban észrevette a közelgő veszedelmet s átvette magát a kerítésen, futásnak eredt. Az üldözés közben elsült Hellebrand fegyvere s néhány sörét Bozsánics baloldalába furódott. A tolvaj a szenvedett sérüléstől meghalt a kórházban, a hová beszállították. A főher-templomi esküdtbiróság előtt a királyi ügyész szándékos emberölés kísérletével, illetőleg gondatlanságból elkövetett halált okozó súlyos testi sértéssel vádolta a csószot, az esküdtek azonban hét szónál több szavazattal kimondták, hogy a vádlott nem bűnös, mire, a bíróság fölmentette. A közbíró az anyagi jogszabályok helytelen alkalmazása miatt semmiségi panaszt jelentett, ezt azonban ma a Kuria első büntető tanácsa, Czorda Bódog kuriai másodelnök elnöklésével, elvetette.

— **Az az óriási balatoni harcsa,** mely tegnap **Márkus Jenő** Dréher sörcearnokoshoz különféle halakkal együtt megérkezett, — ma, azaz pénteken este **halpaprikás** alakjában kerül a Dréherben fehér asztalokra. Az a felséges **halpaprikás**, meg az a **jó bor**, melyhez már **Márkusnál** a közönség szokva van, elképzeljük, milyen keresletnek fog örvedeni, még pedig annyival is inkább, mivel úgy tudjuk, hogy ugyanazon este a Magyar Testvérek teljes zenekara is játszik.

— **Szeszélyes időjárás.** Bártfa vidékén még hó borítja a hegyeket s lenn a völgyekben már rekkenő hőség van. Szerdán délután Bártfán felhőszakadás, majd jégeső volt; a galambtojás nagyságu jég a vetésekben és a gyümölcsösökben sok kárt tett.

— **Halálos multság.** A baranyamegyei síklősharkányi-ut árkanban halva találták — min pécsi levelezőnk írja — Marocsán Péter nagytótfalui lakost. A vizsgálat kiderítette, hogy Marocsán a nókányi vasuti állomás korcsmájában mulatott s összeszólalkozván Simon Pál nagytótfalui lakossal, az Marocsánt oly erővel lökte a falhoz, hogy agyrázkódást szenvedett. Marocsán a korcsmából erre haza indult s az uton beleszédült az árokba, hol meg is halt a szenvedett agyrázkódás következtében.

— **Elégették gyermeküket.** Bécsből írja tudósítónk, hogy Ott József mechanikus öt éves gyermekét elégette. A dologra úgy jöttek rá, hogy Menzel János újság kihordó észrevette a gyermek eltűnését s erről jelentést tett a rendőrségnek. — Erre Ott Józsefet és nejét elfogták, a kik kezdetben azt állították, hogy a gyermeket kórházba adták, mert difteritiszben megbetegedett. Mikor azonban erősen fakgatták őket, Ott József azt mondta, hogy a gyermek difteritiszben meghalt s attól való féltében, hogy megfogják büntetni, mert orvost nem hivatott hozzá, a holttestet elégette. A felesége azt állítja, hogy erről tudomása nincsen. Tegnap délután bizottság jelent meg Otték lakásán és meg vizsgálta a kályhában levő hamut és abban több esontmaradványt talált. Azt még eddig nem lehetett eldönteni, hogy gyilkosság, vagy csak halottégetés történt-e? Ott József Magyarországon született, Nagy Höfleiban (Sopron-megye.)

— **Egy fiatal asszony tragédiája.** Megrázó szerencsétlenségről tudósítják lapunkat Német Szent-Péterről. Az ottani jegyzőnél alkalmazott irnok betegágyban fekvő fiatal felesége szenvedéseinek enyhíteni akarván, az éjjeli asztalkán felhalmozott gyógyszeres üvegek egyikéhez nyult és tartalmát kiürítette. Az a gyógyszer azonban külső használatra volt szánva és a végzetes tévedés következtében a beteg asszony iszonyu kínok között kiadta lelkét.

— **Müorrok.** Óriási reklámot csinálnak most egy nőnek az amerikai lapok. Ez a nő müorrok készítésével foglalkozik és e téren olyan tökéletességet ért el, hogy alig néhány hónap lefolyása alatt ezeket keresett. A különben még fiatal miss zománczott aranyból készíti az orrokat és mesterségének titka épen a nagyon finom zománczásban áll, a mi óriási nehézséggel jár, mert a müorr színének természete-

sen teljesen meg kell felelnie az arc színének, s ennek elérése nem könnyű feladat. Előbb agyagból készíti el a mintát, csak azután aranyból a müorrt s napokig tart, míg a zománczás által sikerül a legkisebb árnyalat-különbséget is eltüntetni. Hanem azután az ilyen jól sikerült orrokat a miss jól meg is fizeteti.

— **Az elrabolt lovag.** Furesa kalandon ment keresztül a télen F. R., egy nagyváradai iparos segéd. Együtt mulatott valami kolonostén a Zöldfában az imádottjával és egy éjjel után, mikor a táncznak vége lett, följánlotta kíséretét a leánynak és az édesanyjának. A nők szívesen fogadták az ajánlatot s együtt haladtak hárman egészen a nagyhidig, kedélyesen diskurálgatva. A hidnál azonban váratlan dolog történt. Három marcsona alak rontott elé a vámház mögül és se szó, se beszéd, megragadták a mit sem sejtő gavalért a hölgyek nagy ijedtségére s eltűntek vele egyik mellékutezán Ott aztán bezárták egy istállóba, ahonnan csak másnap délfel szabadult ki. A csuffá tett lovag azonban fölismerte támadói között egyik vetélytársát s följelentette a törvényszéknél, a hol a napokban tartják meg a végtárgyalást.

— **A tudomány áldozata.** Gaál Ödön kolozsvári természettudományi hallgató hivatásának esett áldozatul. Egyik állattani órán egy állaton boncolást végzett s véletlenül megvágta a kezét, amitől vérmérgezést kapott. Nemsokára bele is halt sebébe. Tegnapelőtt temették.

— **Dr. Békés Sándor ügyvédi irodáját Piacz-utca 44. számú házba (dr. Ujfalussy-féle ház) helyezte át.**

— **A fürdők és Budapest idegenforgalma.** Azon érdekes statisztikából, melyet a póstyéni fürdőigazgatóság az elmúlt évről készített, kiemeljük a következő tény: Állandóan konstatalható, hogy minden külföldi, kit betegsége magyar földre hozott, az ország központja iránt kiválóan érdeklődik: Budapest főváros és a tatrai klimatikus fürdőhelyek iránt. Innen ered, hogy a fürdővendégek nagyrésze felhasznál 1—2 u. n. puzás napot a célra, hogy a helyek egyikét meglátogassa. Pöstyénből kétszer tett látogatást Budapestre Paulina württembergi hercegnő, továbbá Frigyes hohenzollerni herceg; tavaly pedig Audrián bárónő (Mayerbeer leánya) direct az opera egyik előadására rándult a fővárosba. — Budapestre innen mintegy 250 külföldi rándult le az elmúlt évben. Czélszerűnek mutatkoznék tehát, ha a Budapestben alakult idegenforgalmi iroda kiterjesztené figyelmét olyan fürdőhelyekre, mint Pöstyén, hol sok külföldi fordul meg. Rendszeresített utmutatásokkal bizonyára szép eredményt lehetne elérni.

— **Öngyilkos aggastyán.** Pécssett, mint levelezőnk jelenti, szerdán öngyilkos lett Hirtenreiter József, hetvennégy éves czipész. A műhelyben életuntságból felakasztotta magát s mire felesége tettét észrevette s levágta a kötelet, már halott volt. Öregségére is serényen kellett a szegény beteges embernek dolgoznia s ez úgy elkeserítette, hogy öngyilkossá lett.

— **Dr. Széll Kálmán tudatja, hogy lakását május hó 1-jétől József királyi hercege-utca 35-ik szám alá helyezte át.**

— **Rablótámadás egy tanító ellen.** Vakmerő rablótámadást követett el három vándorlólegény tegnapelőtt délután Szilágyi Imre szegedi tanító ellen. A tanító hazatérőben volt, mikor a fonógyár előtt három idegen fiatal ember rohant rá, hogy kirabolják. Az egyik a tanító mellén a nyakkendőt ragadta meg, amelyben arany mellű volt szurva, a másik pedig az óralánczának esett. A harmadik egy doronggal hátba vágta a tanítót. A megtámadott uriember az esernyőjével védekezett, melylyel sűrű csapásokat mért a legények arcába, majd előkapta a revolvérét, mire a megrémült rablók elfutottak. A rendőrség már negyed órával később tudomást szerzett a merénylőről s tüstént in-

tézkedéseket tett a vándorlólegény kinézésü támadók elfogatására.

— **Bacillusok a szentelt vízben.** Ehhez a régi kérdéshez új adatokat szolgáltatott egy olasz tudós. Vizsgálat alá vette a különböző templomok medenczéiben levő szentelt vizet s úgy találta, hogy tele vannak a legveszedelmesebb bacillusokkal. Többek közt a tüdővész bacillusát is megtalálták az egyikben. Most egy olasz orvosi lapban azt tanácsolja, hogy a szentelt víz közé keverjenek egy pro millés szublimátoldatot. Így akarja a szentelt vízből kiűzni a modern kor legveszedelmesebb ördögeit, a bacillusokat.

— **Harcz a határszélen.** Véres harcot vívott Orsova alatt a magyar vámórség néhány szerb csempészszel. A szkellai vámállomás őrei észrevették, hogy a szerb parttól csónak közeledik a Dunán a Cserna torkolata felé, amire elrejtöztek a bokrokban. Rövid idő múlva három szerb a partra akart szállani az új vágóhid közelében. A vámőrök erre odarohantak s el akarták őket fogni. Az egyik szerb megszökött, a másik kettő pedig vissza akart evezni. A vámfelügyelő beugrott a csempészek csónakjába, amire elkeseredett küzdelem támadt köztük. A két szerb végre is legyőzte a vámfelügyelőt és a Dunába dobta. A parton levő vámőrök látván a veszedelmet, a csónakra löttek. Az egyik szerb a mellén találva, holtan rogyott össze, a másik pedig kegyelemért esedezett. A vámőrök elfogták a csónakot és a csempészt. A csónakban öt métermázsa friss disznóhúst találtak.

— **Az emlékezőtehetség statisztikája.** Egy Colegrave nevű amerikai pszichológus hosszú éveken át tanulmányozta az emberek emlékezőtehetségét, tekintet nélkül a nemre és fajra. Tanulmányainak eredményéről értekezést is írt. Általában a boldog események emlékét tovább őrzik meg az emberek, mint a fájdalmas pillanatokat. E szabály alól kivételnek a négernek. Colegrave azt állítja, hogy vannak emberek, a kik első évük eseményeire is emlékeznek. Az iskolában tanított dolgokból pedig legtöbbször emlékeznek a történelemre, azután a mértanra, a francia nyelvre és — a nádpálczára.

Képes levelező-lapok legujabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Fizetéstörlesztés fejszével.** Balog István helybeli lakos a múlt év május havában építkezett a tanyáján s az ácsmunka teljesítésére Faragó Sándor ács mestert fogadta fel, mivel a munka bevégezésekor hat forinttal adósa maradt.

Faragó május 9-én kiment a Balog tanyájára s követelte a még hátralékban levő összeget, de Balog azt felelte a követelésre, hogy előbb megnézi a munkát és csak aztán fizet.

Ez a kijelentés dühre lobbantotta Faragó Sándort s a kezében levő fejszével fenyegetni kezdte Balogot. Balog a fejszét el akarta tőle venni, miközben dulakodás fejlődött ki köztük. Dulakodás alkalmával úgy Balog István, mint segélyére siető neje úgy megsérültek a fejszétől, hogy 20 napon belül gyógyuló sérülést szenvedtek.

Tegnap tartott ez ügyben végtárgyalást a törvényszék s a kihallgatott tanúk vallomása alapján Faragó Sándort nyolcz napi fogházra ítélte.

Vádolt felebbezett, de terhére apellált a kir. ügyész is.

§ **Bűnyűl vég árgyalások.** A jövő hét folyamán a következő bűnyűekben tartanak végtárgyalást:

Május 14 én hétfőn. Ó Tóth Imre ellen, magánokiratham. Szívós Gábor ellen, lopás bün-

tette. Goldberger Náthán s társa ellen, közokirat-hamisítás. Vad Mihály ellen s, testi sértés bűntette. Ádám Juliánna ellen, gond. okoz. emberölés vétsége.

16-án, szerdán. Komjáthi Mária s társa ellen org. bűntettéért. Papp Jánosné ellen, gond. okozott emberölés vétsége, Braun György s társai ellen, gond. okoz. s. testi sértés vétsége.

17-én, csütörtökön. Nagy Vilibáld s társa ellen s. testi sértés véts. Sutyák János s társa ellen, rágalom. vétsége. Bagosi Imre s társai ellen, zsarolás vétsége.

18-án, pénteken. Rózsa István ellen, s. testi sértés büntette. Fazekas József ellen lopás bűntette. Ugyanaznap ítélethirdetések is lesznek.

Aki magától vonja meg a szót.

Ez paradoxon, mielőtt csakugyan megesezt a dolog, még pedig Sidneyben, a közmunka-miniszterrel. Ugy volt, hogy a parlamentben valamelyes obstrukciót rendezhetett a kisebbség, amire aztán a kormány azzal felelt, hogy egyfolytában ott ültette a képviselőket délutáni négy órától másnap reggeli tizig a Házban. De hát csak akkor is akadt még ellenzéki szónok és a javaslatot még mindig nem szavazhatták meg. A kormánypartiaknak hát az a segítő ötletük támadt, hogy valahányszor szóba akart kezdeni valaki a tuloldalról: indítványozták, hogy vonják meg tőle a szót. És az elnök föltette mindannyiszor a kérdést:

— Akarja a Ház meghallgatni a tisztelt szónokot?

A többség persze nem-mel szavazott és így sorra morzsolódtak az obstruáló képviselők. Akkor a közmunka-miniszterre került a sor. Nagy beszédre készült. Hozzákezdett:

— Tisztelt Ház!

De alig szót, fölállott egy honatya az ellenzékéről. És visszafordította a kormánypart fegyverét — ők maguk ellen.

— Ha önök nem hagynak minket szólani: mi se hagyjuk önöket! És indítványt nyújtott be, hogy vonják meg a minisztertől a szót.

Az egész Ház csak egy rengett a kaczagástól. De legjobban nevetett maga a miniszter. — Szavazzunk! mondta...

A sors épen az ő nevével kezdőbetűsöknön kezdette a szavazást. És akkor a miniszter így szólott:

— A tréfa kedvéért: elfogadom az indítványt. A mi engem illet: én megvonom magamtól a szót.

És azonképen a tréfa kedvéért: igennel szavazott az egész kormánypart is. Az ellenzék pedig annyira mulatott a jó viccezen, hogy beszüntette az obstruálást és áteresztette a javaslatot.

— De csak a miniszteretek kedvéért, a ki megvonta magától a szót! — jelentették ki.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Kerékpáros hercegnők kalandja.** A napokban érdekes kalandja akadt két angol hercegnőnek egy paraszttal. Károly dán herceg neje és nővére Viktória walesi hercegnő York herceggel kirándulásra indultak kerékpáron. Utközben egyszerre csak elibük áll egy öreg paraszt és egyik hercegnőnek megfogja a kerékpárját. A társaság elbámult, majd megkérdezték az öregot:

— Mi baja van velünk?

A paraszt megcsóválta a fejét és a hölgyekhez fordulva így szólt:

— Nem szégyelitek magatokat?... Bizony okosabban tennétek, ha otthon sütnétek főznétek, varrnátok, mint itt ilyen kezeiken hanczuroztok...

A hercegnők jót nevettek az öregon, a ki még akkor sem csillapodott el, a mikor York herceg egy-két jóféle szivarral akarta megbékíteni. Messze mentek már a kerékpárosok, de ő még mindig csak dűnyögött:

— Ezek az asszonyok!

Isten tudja, van valami abban, a mit az öreg mondott.

* **Mesterséges hegyomlás.** San-Franciscóban mostanában csinálják az új vízvezetékot, a mely miatt egy, a várostól 70 kilométernyire levő hatalmas hegyszakadékot kell betömni, hogy az így létesült vízhez jussanak. A mérnökök ezt úgy akarják elérni, hogy a szakadékok övező hegyeken mesterséges hegyomlást okoznak. Két hónap óta fúrnak már alagutakat a hegyekbe, a melyeket puskaporral töltenek meg, a hegy tetején pedig hatalmas sziklákba vájnak üregeket, szintén puskaporral megtöltve. Ha aztán az elhelyezett 4500 métermázsa puskapor egy időben fel fog robbanni, akkor, a mérnökök számítása szerint, a leomló sziklatömegek be fogják tömni a szakadékot úgy, hogy csak az egyes sziklatömbök közt esetleg fenmaradó közöket kell majd befalazni.

Négyezeröttszáz métermázsa puskapor! Hát a földrengés? Hát a san-franciscói ablakok?

* **Férjhez menni minden áron!** Férjhez menni, hála az égnek, a vén Európában is szeretnek a leányok, de hogy e tekintetben az amerikai leányoktól sokat tanulhatnának, azt a következő érdekes eset bizonyítja: Charles Holmes, egy Walton nevű helységben lakó özvegy ember a minap hirdetést tett közzé egy new-yorki lapban, melynek tartalma az volt, hogy egy ötven éves, kevéssé vonzó külsejű férfi, ki már második nejét vesztette el, egy jószívű, egyszerű és munkás életpart keres magának. Nem nyújthat neki sokat, mert csak 16 dollár havi jövedelme van, de barátságos, jó bánásmódot biztosít nejeinek. A hozzámenni óhajtó 20 és 35 év között levő lányok és özvegyek ajánlataikat küldjék be címére. Nem kellett sokáig várákozni, mert csakhamar a szélrózsa minden irányából, még a távoli Canadából is jöttek gyöngéd női kézből ajánlatok. Nyolcz nap alatt nem kevesebb, mint 396 ajánlat érkezett a szerelemvágyó özvegy emberhez. Szegény Holmes egész kétségbeesett a nagy ostromtól és végtére már ki sem bontotta a leveleket. Fialat leányok és idős özvegyek egyiránt biztosították a nőszülni kívánó férfit, hogy férfinál „a külső csak mellékes”, fő a nemes szív és a lelki tulajdonságok, hogy mennyire szeretnének poétikus falusi magányban szerető férfit oldalán élni stb. Mindegyik sürgős választ kért és reményét fejezte ki az iránt, hogy a „rokonszenves hirdető” őt fogja életpárjául választani.

* **Egy polgári származásu hercegnő.** Amikor rövid idővel ezelőt Dynleng Sing Viktor herceg, az indiai maharadza legidősebb fia, aki öcsésével együtt Angliában nevelkedett, nőül vette Coventry Károly angol köznemes leányát, mindenki kíváncsi volt rá, hogy a legmagasabb körökben milyen elbánásban fogják részesíteni az újdonsült hercegnőt. Ezt a kényes kérdést most Viktória királynő úgy döntötte el, hogy Viktor hercegnét az összes angol hercegnők elé helyezte. Ez a királyi határozat teljesen korrekt, mert Dynleng-Singek egy ősrégi indiai uralkodó családnak az utódai, akik az angol udvari naptárban mindig, mint az angol uralkodó-család tagjai szerepeltek. A királynőnek pedig minden elve volt az, hogy a házasság egyenjogúsítsa a házasságleket származásukra való tekintet nélkül.

RÖPPENTYÜK.

* **Félelem.** Egy hirneves állatszeliidítőtől kérdik:

— Ugyebár nagyon félt, mikor először lépett be az oroszlanokhoz meg a tigrisekhez?

— Meghiszem azt!

— Ah be is vallja?...

— No tudja, nem esoda, ha féltém. Azt mondták, hogy a vadállatoknak sok a bolhájuk.

* **Furosa lehet.** Apró hirdetés: Egy külön bejáratu hónapos ágy kiadandó. Czim a kiadóhivatalban.

* **Toldás.** Platykásné dicséri egy szomszéd-nőjét: — Oh, ez a Nagyné áldott jó lélek . . . Mikor valami szerencsétlenség, tüzvész, árvíz van, teli marokkal adja a pénzt a szegényeknek... mekkora marka van!

KÖZGAZDASÁG.

Összehasonlító kísérletek a trágyázásnál. Ujabbban a stassfurti kálicsindikátus által forgalomba hozott 40%-os kálitrágyában tudvalevőleg olcsóbban vásároltatik 1 kg. káli, mint a káiniban, mert háromszor annyi kálit tartalmazván, mint a káinit, a szállítási költség jóval kisebb lesz és ez teszi olcsóbbá a 40%-os kálitrágyát. Másrészt a 40%-os kálitrágya előnye még az is, hogy nagyon megkönnyebbiti a vele járó munkát, mert kerek 10,000 q. káinit helyett csak 3100 q. 40%-os kálitrágyát kell a vasutnál berakni és haza fuvarozni. Ezáltal takarékoskodunk emberi és állati erőben. A kiszórás is háromszor oly gyorsan végezhető, a mi szintén pénz és időbeli megtakarítással jár, szóval annyi előnyt rejt magában, hogy érdemes kétféle kálitrágya viszonylagos értékét és hatását kísérletek útján kideríteni.

A német gazdasági egyesület felhívására H. v. Bismarck Antonshofban is végzett a káinittal és a 40%-os kálitrágyával összehasonlító, műtrágyázási kísérleteket és pedig cukorrépával, tavaszi buzával, lóbabbal, zabbal, borsóval és burgonyával tőzeges területen.

E cukorrépa a fagytól sokat szenvedett és a kísérlet meghiusult, a mi annyiban is sajnálatos, mert érdekes lett volna konstatálni, hogy vajjon az egyik vagy a másik kálitrágya kedvezően vagy kedvezőtlenül befolyásolja e a cukortartalmat.

Hogy a klórkálium a terméseket jobban fokozná, mint a káinit, abban kísérlettevő már a priori kétfelkézik, vagyis nem hiszi, hogy az esetben, ha mindkét kálitrágyából egyenlő mennyiségű káli adatik, hogy akkor a terméscsökkenés közt különbség volna és ha mégis állana elő differenzia, a 40%-os klórkáli javára, akkor az nem annyira a káli tartalma, mint inkább az által éretnek el, hogy a talajt nem kérésíti el, nem teszi kötöttebbé, a miért is a talaj legjárhatóbb marad.

A burgonyánál ezen kísérletnél a terméshozamban nem volt eltérés az egyik vagy másik kálitrágya javára; a keményítő tartalmában is csekély volt az eltérés, mert a 40%-os kálitrágyával ellátott burgonyában 16.6%, a káinittal trágyázottban 16.4% volt a keményítő.

A többi növényeknél a kísérlet eredménye a következő volt:

Növény neve:	trágyázása morgenenként:	magtermés morgenenként:
Stube tavaszi		
buzája	250 kg. káinit	1050 kg.
Ugyanaz	71 1/2 " 40%-os klórkáli	1000 "
Lóbab	250 " káinit	1268 "
Ugyanaz	71 1/2 " 40%-os klórkáli	1300 "
Lunnebirgi zab	250 " káinit	1650 "
Ugyanaz	71 1/2 " 40%-os klórkáli	1652 "
Cimbal Imperial		
árpája	250 " káinit	1124 "
Ugyanaz	71 1/2 " 40%-os klórkáli	1090 "

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.
Debreczen, május 10.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza minőség	77	6.95 - 7.25
"	78	7.15 - 7.45
"	79	7.20 - 7.50
"	80	7.45 - 7.50
Rozs	71/73	6.15 - 6.25
Árpa		5.45 - 5.55
" (jobb)		4.85 - 4.95
Zab		4.85 - 4.95
" prima		5.60 - 5.70
Tengeri		
Köles		
Napraforgó mag		
Bükköny		
Lóhere		
Luczerna		
Pogácsa napraforgó		
" tökmag		
Bab (fehér)		

REGÉNY.

A csendes lakó.

— Angol regény. —

Írta: Pryce Richard.

Fordította: Karem.

(Folytatás.)

47.

XIX. Beszélgetés hallatszik.

Saltash nem tudott újra elaludni azon éjjel.

Ébren feküdt és gondolkodott, hogy az álomképeket elválassza a valótól. Szinte lehetetlenségnek találta annak megállapítását, hogy hol szünt meg az álom és hol kezdődött a valóság. Egyről meg volt győződve; — arról, hogy mrs. Fleming nem alvajáró állapotban jött le a lépcsőn. Ki tudja, mi czélból, de ő kapcsolta le a külső ajtó két keresztvasát és lánczát és Saltash erősen meg volt győződve róla, hogy mikor ő bezárta: később újra lejött a lépcsőn és újra kinyitotta. De vajjon mi lehetett ezzel a czélja?

Hogy még jobban meggyőződjön, Saltash fölkel, meggyújtotta a gyertyát és kiment a zárat megvizsgálni. A láncz helyre volt téve, a nagy lakat is bezárva, de a kisebbik lakat nyitva volt, s a tolózár közül is csak az egyik volt bezárva. Pedig Saltash biztosan tudta, hogy mind a kettőt bezárta. E szerint hát nem tévedett: mrs. Fleming csak ugyan járt idelelni.

Megint visszafeküdt az ágyba. Az ablakrouleaux szélein köröskörül világosság kezdett derengeni és valamelyik szomszédos udvaron hangosan kukorékolta a kakas. A szél elpihent s a hajnali szürkület csöndesen lopózott az alvó világ fölébe.

Vajjon mi lehet a titka ennek a hallgatag nőnek, ki éjnek idején ide-oda oson a házban?

Csak tudna rá világosan emlékezni, hogy tulajdonképen mit hallott! Nincs más-kép, bizonyosan újra elszenderedett, mikor valami zaj már annak előtte fölébresztette. Próbálta gondolatait újra azon állapotba helyezni, melyben e félig elmosódott benyomások érték. Vajjon állmodott-e akkor, mikor azt képzelte, hogy a földet alig érintő könnyed lépéseken kívül még más lépteket is hall? Ezt nem volt képes megállapítani. Ugy látszik, csak akkor ébredt föl teljesen, mikor az ajtóhoz ugrott, hogy még elég idején, a lépcsőfordulónál a hálókötös fehér uszályát a homályban eltűnni lássa.

Öltözetének fogyatékosága — mert nem vett annyi időt magának, hogy hálókötösét magára vegye, — nem engedte meg, hogy nyomban utána rohanjon a lépcsőn; pedig erre lett volna kedve.

Mig ágyában fekvé így gondolkodott, egymásután teltek az órák és ő számlálgatta az ütéseket. Nyolcz óraker bejött Smith, lakójának a fürdővizet elkészíteni.

Saltash figyelemmel kísérte, amint a kikefölt és csinosan összehajtogatott ruhákat gondosan egy székre helyezte, fehérneműt készített ki neki és a borotvát fente. Most is az volt észében, milyen jó is lenne ez az ember ő neki inasnak.

— Nyolcz az óra, sir; — szolt Smith kimenőben. Egy csikos vászonkabát volt rajta s ez a körülmény egy csomó új gondolatot idézett föl elméjében, melyek végeredményükben igen furcsa eszmére vezeték. Smith akkornap is ezt a csikos kabátot viselte, mikor Saltash azt a zajt hallotta az emeleten. Ez jutott most eszébe s a szobában hallott léptek zaja, melyről Smithék beszéltek, meg aztán az az ember, kit egyszer egy este, máskor meg késő éjjel láttak a házba bejönni. Vajjon van-e ezen dolgok között valami összefüggés?

Mrs. Fleming valakit bebocsátott a házba! E föltevés meggyőződéssé, nem bizonyossággá vált előtte. Mi egyéb hozhatta volna le éjjel az előcsarnokba? Az alvajárás nem kielégítő magyarázat s legjobb esetben is csak első lejövetelének szolgálhat köpönyegül. De a visszahuzott tolózár bizonyítja, hogy másodszor is járt ienn. Saltash

érezte, hogy valami fölfedezés előtt áll. De már akármilyen unalmas Brinville, most már itt marad. Kiveszi a szobákat egy hétre, esetleg kettőre. Tudtára is adja ez elhatározást házigazdájának, mihelyt a reggelt behozza.

— Ez a levegő használ önnek, uram. Sokkal jobb színben van most, mint mikor idejött.

— Magam is úgy találom és jobban is érzem magamat; — hagyta rá Saltash.

Ki is ment mindjárt a szabadba, hogy terveit zavartalanul meghányja-vesse. Történjék bármi, ő nyitjára akar jönni ennek a titoknak.

(Folyt. köv.)

Menetrend.

Érvényes 1900. évi május hó 1-ső napjától.

Debreczenből az alábbi állomások felé indul

416	1027	901	1236	710	1200*
P.-Ladányba	érk. 508	1128	948	145	840
Nagyváradra	" 639	148	—	342	—
Szeghalomra	" —	—	—	421	—
Budapestre	" 940	545	150	810	—

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik

336	626	233	514	741
1144	—	—	—	—

* Csak kedden közlekedik.

Debreczenből az alábbi állomások felé indul

1217	356	256	522	758
Ér-Mihályfalvára	érk. 100	458	357	635
Nagy-Károlyba	" 136	603	500	759
Szatmárra	" 220	708	611	917
Királyházára	" 315	827	733	136
Taraczközre	" 433	1014	914	—
M.-Szigetre	" 456	1050	950	—
N.-Boesköra	" 532	1203	1102	—
Körösmezőre	" 730	340	145	—

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik

751	1012	355	1216	645
-----	------	-----	------	-----

Debreczenből az alábbi állomások felé indul

822	401	658
Nyiregyházára	érkezik 939	518
Királytelekre	" 1012	558
Szerencsre	" 1121	703
Kassára	" 330	—
S.-A.-Ujhelyre	" 439	814

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik

807	1207	753
-----	------	-----

Debreczenből az alábbi állomások felé indul

835	431	—
Sáráandra	érkezik 916	504
Nagy-Léta—Vértesre	" 1043	618
Derecskére	" 957	545

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik

718	313	—
-----	-----	---

Debreczenből az alábbi állomások felé indul

442	421	—
Ohat-Kócsra	érkezik 734	659
Tisza-Füredre	" 832	756
Füzes-Abonyba	" 1024	—

Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik

800	545	—
-----	-----	---

Az éjjeli idő este 6 órától reggeli 5.59 perczig a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van jelölve.

A vastagabb számjegyek gyorsvonatok érkezési és indulási idejét jelzik.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Pincze

hordós és üvegezett borok beraktározására kiválóan alkalmas, a Kossuth-utcza elején kiadó. Czim a kiadó-hivatalban.

NYILT-TÉR.

Mínt hogy a tavasz előre haladásával osecsemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt, mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezet-szerként szerepel, másrészt, mert dús szén-sav-tartalmánál fogva, specifikus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és fejnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szén-savánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedése-nél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, hughajtó és a szomjat o illapító hatásánál fogva.

== Kedvelt borviz. ==

A Mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

ÉDESKUTY L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Vegyünk Foulard-selymet!

Kérjen ön mintát tavaszi és nyári ujdonságainkból.

Különlegesség: Nyomott selyem-Foulard, Rayé, Cadrillé, nyers- és mosó-selyem ruháknak és blousoknak, méterenként 1 kor. 20 fillértől feljebb.

Ausztria és Magyarországon közvetlen magánfeleknek adunk el és a kiválasztott selyem-szőveket vám- és bérmentesen a lakásra küldjük.

Schweizer & Co. Luzern
(Schweiz) selyemszövet-kivitel.

Hirdetmény.

A Nagyerdőn vagy a Gutti farak tárban az erdőségekből kivágott

mű-tölgyfákat

minden vastagságban, rönkökben, vagy kifaragva

eladunk.

Valamint a helyszínen favég esőlék forgácscsal, 2 köbméter csomónként hat korona, eestleg 10 csomó vételnél tíz korona engedményvel minden órán eladunk.

Bővebb értesítést nyerni

Horváth és Biczó

építő-czég irodájában, Csapó-uteza 51-ik szám alatt.

SPORA-féle

világhírű KLATAU-i
disz- és óriási szegfü.

Kitüntette: Prága, Bécs, Lyon, Antwerpen, Amsterdam, Hamburg, Frankfurt a Mainban stb. a legmagasabb díjakkal.

Elite-választék

5 darab 16 Kor.

Kiállítási és reklám minta fajok

10 darab 16 Kor.

Óriási szegfü

10 darab 10 Kor.

Disz-szegfü

10 darab 5 Kor.

Kerti-szegfü

10 darab 2 Kor.

Remontánszegfü

10 darab 6 Kor.

50 darabnál 10 százalék, 100 darabnál 20 százalék engedmény. Képes árjegyzék ingyen, bérmentve.

Fr. Spora

szegfü-kivitel Klatau (Csehország.)

Több mint
50 év óta sikerrel használtatik!



Az eszéki
arczkenőcs
és eszéki

SZALVATOR-szappan

eltávolítja a szeplőt,
májfoltot és a bőr összes
tisztatlanságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C.

Salvator-gyógytárából

Eszéken felsőváros.

1 tégely eszéki arczkenőcs ára — kor. 70 fillér
1 drb Salvator-szappan „ 1 „ — „
1 tégely kézi paszta „ 1 „ 20 „
Lyoni rizspor kis doboz 1 kor., nagy doboz 2 kor.

Figyelmeztetés!

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészektől és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. B. m. rendeletnek.

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kérik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapesten:

Török József ur gyógyszer-tárában
VI., Király-utca 12. sz.

Elköltözés végett

2 új ebédlő, 2 új hálószoba, 1 urfi szoba, valamint saját használt 4 szoba butoraim, mind jó állapotban rendkívül olcsó árban eladók.

Megtekinthető naponta reggel 9 órától délután 5 óráig Piacz-uteza 71. szám alatt levő udvari földszinti lakásomban.

A lakás, mely 4 szoba, konyha és a hozzá való melléképületekből áll, minden áron kiadó.

Ugyanott jó száraz deszkák, puha és kemény fák olcsón eladók.

Schwarz Vilmos.

Bikszádi gyógyfürdő

Szatmármegyében.

Megnyitás május hó 25-én.

Ezen égvényes konyhasós savanyu víz kitűnő hatása, heveny és idült gyomor bélhurutban, a légzőszervek hurutos bántalmaiban, máj- és epebajokban, a vese és hughyólyag betegségeiben, aranyér, sárgaság és lépdaganatokban, nyálka és hughysav oldó hatás tekintetében a budapesti kir. tudomány-egyetemen történt kísérletek szerint a legkitűnőbb égvényes savanyu viznek bizonyult be.

A fürdőben ivó-, fürdő- és belégző-gyógymód van, azonkívül hidegvizgyógyintézet és savó-kúra.

A beteg szórakoztatásáról kellően gondoskodva van.

Helyben orvos, gyógyszer-tár és posta.

Vasuti állomás: Sz.-Váralja és Técső,

hol kényelmes kocsik kaphatók és honnan a fürdőbe 2 és fél óra alatt lehet eljutni.

Levélbeli megkeresésre, mindenről készséggel szolgál felvilágosítással

A fürdő-igazgatóság.

Borosznó gyógyítófürdő.

Zólyommegyében. Vasut-állomás. Posta és távirada.

Vadregényes fenyvesek közepette. Tiszta, ózondus levegő. Erdei sétautak. Magas forrása vízvezeték. A gläubersós gyógyítóforrások kitűnő hatásuk, heveny és idült gyomor- és bélhurut, máj és hólyagbajoknál.

Hidegvizgyógyító mód, masszázs, villamozás, svéd torna, tej- és savókúra, Kneipp-féle gyógyító mód. Meleg ásványvíz és fenyőfürdők.

Klimatikus gyógyítóhely.

Állandó fürdőorvos. Gyógyszer-tár. Lawn-tennis, tekepálya, cigányzene.

Lakás: 8-16 korona egy szoba heti bérlete ágyaneművel együtt.

Etkezés: leves 20 fillér, főzelék, tészta 50 fillér, sülték 80-100 fillér étlap szerint.

Bővebbet alulírt tulajdonosnál.

Rosenauer Lajos
Besztercebányán.